

Yttrande från kommunstyrelsen Olofströms kommun § 101/2025

Svar på remiss av SOU 2024:74 Fler vägar till arbetslivet

Yttrande/Bedömning

Samlat yttrande från Olofströms kommun; utbildningsförvaltningen och socialförvaltningen.

Sammanfattande bedömning

Olofströms kommun ser övergripande positivt på utredningens ambition att skapa fler vägar till arbetslivet, särskilt för de ungdomar som idag står utanför de nationella gymnasieprogrammen. Flera förslag är relevanta och väl förankrade i kommunal verklighet. Samtidigt vill kommunen betona att en framgångsrik implementering förutsätter: - Långsiktig och tydlig statlig finansiering - Rimlig tidsplanering och implementeringsstöd - Stöd för elevhälsa, särskilt stöd och kompetensutveckling - Stärkt lokal samverkan med arbetslivet

1. Nya yrkesprogram om 1 900 gymnasiepoäng

Ställningstagande: Positiv med förbehåll

- Behörighetskraven bör höjas till minst 5 godkända ämnen
- Elevgruppens behov definieras tydligt för att undvika snedrekrytering och felplacering
- Målgruppen för anpassad gymnasieskola inte urholkas
- GY25-effekterna behöver utvärderas innan ytterligare reformer införs
- Implementeringsplanen justeras – införande till 2028 bedöms inte som rimligt

2. Förändringar i introduktionsprogrammen

Ställningstagande: Delvis positiv

- Införandet av Individuellt förberedelseprogram (IMF) är välkommet, men tre ämnens behörighet bedöms som otillräckligt.
- Övergångar till andra program måste vara flexibla och reglerade nationellt.
- Viktigt att elever från IMS (Språkintröduktion) ges möjlighet att nå behörighet till högskoleförberedande program.
- Övergång från 1 900-poängsprogram till 2 700/2 800-poängsprogram måste säkras utan "yrkesväxling".

3. Höjda behörighetskrav till yrkesprogram

Ställningstagande: Avvaktande

Förslaget att höja behörighetskraven till 12 ämnen riskerar att skapa en 'mellangrupp' Tydliga kompensatoriska lösningar och god vägledning krävs.

4. Yrkesutbildningsbevis

Ställningstagande: Positiv

- Yrkesutbildningsbevis skapar tydlighet och likvärdighet.
- Viktigt att CSN tydliggör om utbildningen bedöms som heltid.
- Det behövs nationellt stöd för bedömning och uppföljning, särskilt i små kommuner.

5. Yrkesämnen på språkintröduktion (IMS)

Ställningstagande: Positiv

- Viktigt att språkstöd integreras i yrkesundervisningen
- Samverkan med modersmålsundervisning och elevhälsa måste förstärkas

6. Yrkesinslag på högskoleförberedande program

Ställningstagande: Avvaktande

- Försöksverksamhet är välkommen, men yrkesinslagen får inte urholka yrkesprogrammets status
- Innehållet måste vara distinkt och ha tydlig sysselsättningspotential

7. Entreprenad och statsbidrag till små yrkesområden

Ställningstagande: Positiv

- Samverkan mellan kommuner är avgörande, särskilt för mindre kommuner
- Statsbidrag måste vara långsiktiga och administrativt hanterbara

8. Yrkesprov

Ställningstagande: Positiv under vissa villkor

- Yrkesprov kan öka kvalitet och legitimitet
- Tydliga ramar behövs för arbetslivets inflytande och lärarnas arbetsbörda
- Likvärdighet mellan elever oavsett huvudman måste säkerställas

9. Anpassad gymnasieskola

Ställningstagande: Positiv

- Vi välkomnar att elever ges rätt att fullfölja utbildningen vid flytt mellan kommuner.

10. Programinriktat val (IMV) – sökbart endast på gruppnivå

Ställningstagande: Negativ

- Att IMV endast ska vara sökbart på gruppnivå missgynnar mindre kommuner
- Viktigt att behålla möjlighet till individuella lösningar

Avslutande synpunkter

Olofströms kommun delar utredningens målsättning men betonar behovet av: - Långsiktig statlig finansiering - Rimlig tidsplan (ej införande 2028 utan tydlig förberedelse redan 2025–2026) - Anpassade lösningar för små kommuner - Stöd till samverkan mellan förvaltningar och med näringslivet

Barnrätts- och jämställdhetsperspektiv

Socialnämndens beslut § 67/2025-04-23 uppger följande: För att Fler vägar till arbetslivet ska vara inkluderande och rättvist utformad är det avgörande att både barnrätts- och jämställdhetsperspektivet genomsyrar de föreslagna åtgärderna. Genom att säkerställa att alla, oavsett kön eller bakgrund, får likvärdiga möjligheter till arbete och utbildning kan vi bidra till ett mer jämlikt samhälle och en stärkt arbetsmarknad.